

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

ACADEMIA ROMÂNĂ

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1 *Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere*

Domeniul major de intervenție 1.5 *Programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării*

Titlul proiectului: *Științele socio-umaniste în contextul evoluției globalizate – dezvoltarea și implementarea programului de studii și cercetare postdoctorală*

Contract: POSDRU 89/1.5/S/61104

Beneficiar: Academia Română

Dr. Horațiu Gabriel DECUBLE

VOX POPULI, FAMA DEI.

**THE DILAECTICS OF NEWS AND RUMOUR IN THE RELIGIOUS
COMMUNICATION. WITH A SPECIAL CONSIDERATION OF
TATIAN'S *DIATESSARON***

Religion makes sense only in autonomous communities, the premisses for its existence being the communication of religious contents. In fact, the basic paradox of religion is that the very necessary communication about transcendence is, as Nikolas Luhmann points out, continuously producing immanence. Almost all religious phenomena are linguistically concretizing something that doesn't have a referent in this world, though the hermeneutical implication of both sender and receiver is imperiously needed in order that communication takes place, the effort in this case lying in presenting „the new” as something intelligible.

In monotheism, given the anonymisation of some religious functions, the faculty of producing and emitting rumours – the latter being, as well as the news, a narration about “the new” – is possessed by the *people*, which is, on the other hand, also the privileged addressee of the divine message. The dialectics of news and rumour reflects precisely this constitutive tension of monotheist religions, and my project aims to describe the way in which religion faces this kind of dialectics, by establishing canons of scriptures, taking in itself also the tension between literacy and orality. A close study of Tatian's *Diatessaron* reflects the very formation process of the Christian canon at the – extreme tensed – meeting point with Gnosis, in other words with that

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Sectorial pentru
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

www.postdocssu.acad.ro
www.ihr-acad.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

ACADEMIA ROMÂNĂ

possible, but finally refuted tradition that insisted on the addition of new narrative scenarios to the “classical story” of Christ.

However, the religious-cognitive quality of an information cannot be exclusively set by its medium, as both, orality and literacy, cannot claim any monopoly for the transmission of genuine religious contents. On the contrary, a piece of information enjoys the status of “news”, if, already in synchrony, but especially in diachrony it produces inflationary onomasiological plus-value, in other words, as soon as more words are being needed – and we are not talking about synonyms – in order to express the one and the same narrative structure. Particularly in this aspect seems to reside, according to my point of view, the structural difference between official doctrine and Gnosis, given the penchant of the latter one for treasuring “secret” knowledge, thus appropriating for itself the function of the mere people, i.e. spreading rumours.

Vox populi, fama Dei.

Dialectica dintre știre și zvon în comunicarea religioasă, cu o aplicație la *Diatessaronul* lui Tatian.

Religia are sens doar în comunități autonome, premisa manifestării ei fiind comunicarea de conținuturi religioase. În fapt, paradoxul fundamental al religiei este că necesara comunicare despre transcendență produce neîncetat imanență, după cum remarcă Nikolas Luhmann. Aproape toate fenomenele religioase concretizează la nivel lingvistic ceva care nu are referent în această lume, deși implicarea hermeneutică a emițătorului și receptorului este necesară în vederea comunicării, efortul fiind în acest caz de a prezenta “noul” ca pe ceva inteligibil.

În monoteism, dată fiind anonimizarea unor funcții religioase, facultatea de a produce și a răspândi zvonuri – adică tot un conținut religios care se prezintă a fi “nou” – este monopol al *poporului*, adică tocmai al aceluia receptor privilegiat al mesajului divin. Dialectica dintre știre (revelație a ceva ascuns care pretinde a fi nou) și zvon (falsă noutate, falsă revelație) reflectă tocmai tensiunea constitutivă a religiilor monoteiste, proiectul de față urmărind a descrie modul în care religia face față acestui tip de dialectică, stabilind canoane ale scripturilor, asimilând astfel inclusiv tensiunea dintre scripturalitate și oralitate. Un studiu detaliat al *Diatessaronului* lui Tatian reflectă procesul de formare al canonului creștin în urma repetatelor delimitări față de

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Sectorial pentru
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

www.postdocssu.acad.ro
www.ihr-acad.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

ACADEMIA ROMÂNĂ

gnoză – altfel spus față de acea tradiție posibilă, dar în final refutată – care insista pe adăugarea de noi și noi narațiuni la narațiunea “clasică”, evanghelică a lui Hristos.

Totuși, în ordine religioasă, calitatea cognitivă a oricărei informații nu poate fi dată exclusiv de mediul ei de propagare, din moment ce atât oralitatea cât și scripturalitatea nu pot revendica monopolul asupra transmiterii de conținuturi religioase genuine. Dimpotrivă, o informație este investită cu statutul de “zvon” dacă, deja în sincronie, dar mai ales în diacronie devine inflaționară din punct de vedere onomasiologic, altfel spus, de îndată ce este necesar material lingvistic mult mai vast – neluând aici în calcul sinonimia pură, redundanța, ci doar prolixitatea – pentru a exprima una și aceeași structură narativă. Diferența structurală dintre doctrina oficială, apostolică, și gnoză pare a sta cu precădere în acest aspect, dată fiind tendința celei din urmă de a tezauriza știință “secretă”, clamând pentru sine o funcție în comunicarea religioasă care, altminteri, este specifică doar poporului anonim, anume funcția răspândirii de zvonuri.

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Sectorial pentru
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

www.postdocssu.acad.ro
www.ihr-acad.ro